

Trần Văn Thảo trăng non

Hà Anh Đào

*Trăng thần thơ
nhẹ cười trên
và o
buổi hè
chơi toả, dâm sương,—
một
nét cười
rõ biệt
lãnh đạm ngủ mê,
một
nụ cười lãng du,—
có hay
tâu chiếc áo
màu-trăng
thắt cà vạt
xanh-trời
sẽ đưa ta về đâu?*

— “Hạ Khúc” tác giả *William Carlos Williams*

Trong loạt tranh mới nhất với tiêu đề *trăng non*, Trần Văn Thảo, một trong những họa sĩ trù tượng hàng đầu Việt Nam, tiếp tục thể hiện ngôn ngữ thực hành đầy chiêm nghiệm và năng động đặc trưng: một thứ ngôn ngữ được viết nên bởi màu sắc, cử chỉ, và trực giác.

Trăng non là một tiêu đề không tuân theo hàm ý thông thường về bóng tối mà tuần trăng mới gợi lên. Về bản chất, đêm trăng đầu sẽ tối hơn những đêm khác trong tháng. Đây là khoảng thời gian của mặt tường, đôi khi như nổi cô đơn lúc bầu trời giấu đi ánh sáng của chính mình. Thế nhưng, trong *trăng non*, Thảo chuyên chở một điều gì đó khác biệt – một trạng thái tiềm năng, như hơi thở bị nén lại trước khi được bung tỏa. Không phải một khoảng không trống rỗng, mà là một khởi đầu đang thành hình, tích tụ sức mạnh để chuẩn bị cho sự trở dậy.

Thảo tiếp cận tựa đề *trăng non* như thực hành hội hoạ của mình: một cách trừu tượng, và phi ý niệm định trước. Ông đơn thuần bị thu hút bởi âm thanh của từ ngữ, sử dụng chính ngôn ngữ như một dạng thức trừu tượng. Ông không muốn người xem nghĩ về một vầng trăng non theo nghĩa đen khi họ nghe tựa đề. Thật ra, ông chẳng muốn họ mừng tượng đến bất kỳ vầng trăng nào. Từ ngữ là âm thanh thuần túy, cảm giác thuần túy, đã tách rời khỏi thiên thể quy chiếu của chúng. Sự khước từ diễn giải này tự thân nó đã là một thực hành. Như Susan Sontag viết trong cuốn *The Aesthetics of Silence* (tạm dịch: *Tĩnh thẩm mỹ của sự Tĩnh lặng*), sự tĩnh lặng không bao giờ thực sự trống rỗng; nó kiến tạo: “một hư vô đầy ắp, một khoảng rỗng tràn trề, một sự rung động hoặc cảm lạnh hùng hồn.” Sự tĩnh lặng của ông với ý nghĩa trở thành một tuyên ngôn, đòi hỏi ta phải lắng nghe cẩn trọng hơn, tự tìm ra mối liên hệ của riêng mình với những gì ta thấy.

Đây là nghịch lý với bất cứ văn bản nào viết về tác phẩm của Thảo: chúng diễn giải cái không gian người nghệ sĩ chủ ý tạo ra để không-diễn-giải, hay chèn lời vào cái im lặng dứt khoát của ông. Tuy nhiên, sự tĩnh lặng “vẫn, không thể né tránh, là một dạng diễn ngôn... và là một yếu tố trong cuộc đối thoại.” Theo đó, đoạn viết này nhận thức rõ ràng về tự thân giới hạn – không phải lời giải thích của nghệ sĩ, mà chính là phản hồi của người xem, khi tác phẩm đánh thức họ. Những bức tranh của ông mời gọi chúng ta chiêm ngắm (stare) thay vì chỉ nhìn (look), để trực diện với nó như đối diện với một khung cảnh: mà không đòi hỏi sự thấu hiểu hay ép buộc phải tìm kiếm ý nghĩa lớn lao, mà thay vào đó trao trọn sự hiện diện và sự chú tâm của ta, không thông qua nhu cầu phải giải mã.

Đây cũng là loạt tranh trẻ trung và rực rỡ sắc màu nhất của Thảo cho đến nay, một sự chuyển dịch trong bảng màu đánh dấu bước đi của thời gian và vị thế hiện tại của người nghệ sĩ. Mỗi tác phẩm đều thuyên chờ gam màu dấu ấn riêng, và trăng non rạng rỡ với cường độ chưa từng thấy ở những loạt tranh trước, như thể ông đang đảo ngược sự lão hoá, nở rộ sức sống hơn là bị chế ngự. Những tác phẩm như *trăng non #18* và *trăng non #22* tỏa sắc với mảng màu hồng rực, cam neon, và vàng tươi xuyên qua trường lam thẫm, tựa như ánh sáng diệu kỳ trong một bầu trời đêm cổ tích. Bóng tối rung động cùng nhịp với cuộc sống, chờ đợi được cất tiếng. Trong khi đó, *trăng non #21*, *#20*, và *#19* lại mang đến một nghịch đảo – nền vàng nhạt và trắng với các vệt đen đò, như thể chính mặt trăng tự “lộn ngược ra ngoài”. Đặt cạnh nhau, chúng khẳng định rằng trong thế giới của ông, trăng non không đồng nghĩa với bóng tối. Mỗi tấm toan trở thành một chốn của biến hoá, nơi bóng tối và ánh sáng cùng tồn tại, không triệt tiêu nhau mà giao thoa để mở một không gian thứ ba: khả thể.

Các tranh của ông trải ra như những điệu nhảy hài hoà, điều phối bởi sự sáng suốt của cơ thể. Con số “3”, “4” xoay ngược, các biến thể của dấu “+” thường xuất hiện xuyên suốt – loạt biểu tượng không mang ý nghĩa cố định nào, mà đơn giản chỉ là biểu hiện của cảm giác, được hình thành một cách tự nhiên theo chuyển động của tay ông trên mặt toan. Chúng là những gì còn lại của chuyển động, là dấu vết của một động tác đã biết thứ chúng cần trước khi ý nghĩ có thể định danh. Có một điều đáng nói ẩn sau lối thực hành này: cái mà tác phẩm khiến cơ thể làm, và tới lượt cơ thể, định dạng cái đang thành hình.

Tranh của Trần Văn Thảo cất lời một cách rõ ràng, và cảm xúc của chúng không thể nhầm lẫn. Ông trình bày chúng tách rời khỏi bối cảnh nền, mà không giải thích gì thêm để dàn xếp tác phẩm. Điều này mở một câu hỏi: *Những điều thân gần nào của cuộc sống mà ông lấy cảm hứng?* Tính tức thời (immediacy) của mỗi tấm toan cho thấy ông vẽ từ một nơi đã được thấu suốt, một nơi đã được sống, nhưng ông giữ lại các chi tiết riêng tư. Những gì còn lại là phần dư âm của chính cảm xúc, trao cho ta như một lời mời, hơn là lời tự thú.

Trong cái phong cảnh trăng non tươi trẻ và thông dong của Thảo, ta tìm thấy quyền hạn. Một cái chiêm ngắm thay vì một cái nhìn – “vững chãi, không điều tiết, cố định.” Như Sontag từng viết “Một sự chiêm ngắm có lẽ là thứ xa rời lịch sử nhất, và gần với vĩnh cửu nhất mà nghệ thuật đương đại có thể đạt được.” Thông qua lớp lớp cử chỉ và cảm xúc, ta được mời mơ mộng và buông mình theo sức mạnh của chúng – để gián đoạn hoài nghi, và để tin vào thứ chưa kịp thành hình. Bởi lẽ, mơ mộng, suy cho cùng, là hành động mừng tượng về một tương lai sáng hơn những thứ ta có thể thấy: Một nhật thực đảo ngược, bóng tối nhường đường cho ánh sáng mà ta chưa từng biết rằng nó sẽ đến.

Hà Anh Đào là một nghệ sĩ, giám tuyển, và người hoạt động văn hóa sinh ra tại Mỹ, hiện đang sinh sống và làm việc tại New York và Sài Gòn. Cô nhận bằng Cử nhân Mỹ thuật từ Parsons School of Design, bằng Cử nhân từ The New School, và đang theo học chương trình Thạc sĩ chuyên ngành Nghiên cứu Giám tuyển tại Trung tâm Nghiên cứu Giám tuyển, Bard College. Cô hiện là assistant curator tại Galerie Quynh, Sài Gòn.

Trần Văn Thảo trăng non

Anh Dao Ha

*Wanderer moon
smiling a
faintly ironical smile
at this
brilliant, dew-moistened
summer morning,—
a detached
sleepily indifferent
smile, a
wanderer's smile,—
if I should
buy a shirt
your color and
put on a necktie
sky-blue
where would they carry me?*

— “Summer Song” by William Carlos Williams

In his newest paintings, *trăng non*, Trần Văn Thảo, one of Vietnam’s foremost abstract painters, demonstrates the contemplative and dynamic vernacular that defines his practice: a language spoken in color, gesture, and intuition.

Trăng non literally translates to “new moon.” However, it defies the usual connotations of darkness that a new moon usually suggests. By their nature, new moon nights are darker than others throughout the month. It is a time of introspection often akin to loneliness, when the sky withholds its light. Yet Thảo conveys something different. In *trăng non*, he captures a state of potential, a breath held before the exhale. Not a void, but rather a beginning forming in the dark, gathering strength as it prepares to emerge.

Thảo approaches his title *trăng non* as he does his paintings: abstractly, and without predetermined meaning. He is drawn simply to how the words sound, treating language itself as abstract form. He does not want viewers to think of a literal new moon when they hear the title. In fact, he doesn’t want them to consider a moon at all. The words are pure sound, pure feeling, divorced from their celestial referents. This refusal to interpret is itself a practice. As Susan Sontag writes in *The Aesthetics of Silence*, silence is never truly empty; it creates “a full void, an enriching emptiness, a resonating or eloquent silence.” Thảo’s silence around meaning becomes its own kind of speech, asking us to listen more carefully, to find our own relationship with what we see.

trăng non #4
2024
vải, acrylic, than chì và sáp dầu trên giấy, dán trên toan
fabric, acrylic, charcoal and oil pastel on paper mounted on canvas
79 x 55 cm

Here lies the paradox of any text about Thảo's work: it interprets where the artist has created space for non-interpretation, adds words to his deliberate silence. Yet silence "remains, inescapably, a form of speech... and an element in a dialogue." What follows, then, acknowledges its own limitations – not the artist's explanation, but the viewer's response to what the work calls forth. Thảo's paintings ask us to stare rather than merely look, to approach them as one approaches a landscape: without demanding understanding or forcibly seeking significance, but rather offering our presence, our attention unmediated by the need to decode.

This is his most colorful and youthful series yet, a shift in palette that marks the passage of time and where the artist finds himself now. Each body of work carries its own chromatic signature, and *trăng non* glows with an intensity absent from earlier series, as if Thảo is aging in reverse, growing more vibrant rather than subdued. Works such as *trăng non* #18 and *trăng non* #22 contain bursts of magenta, neon orange, and yellow that pierce through fields of deep blue like light emanating through a night sky in a storybook. The darkness pulses with life waiting to announce itself. Yet paintings like *trăng non* #21, #20, and #19 offer the inverse – light yellow and white grounds with gestures in black and red, as if the moon itself has turned inside out. Together, they affirm that a new moon in Thảo's world is not about darkness. Each canvas becomes a site of transformation, where shadow and brilliance coexist, neither canceling the other but creating a third space: possibility itself.

Thảo's paintings unfold as harmonious dances, choreographed by the body's wisdom. The number "3," a backwards "4," and variations of a "+" sign appear throughout – symbols without fixed meaning, simply representations of feeling, naturally emerging as his hands guide him across the canvas. They are the residue of motion, the trace of a gesture that knew what it needed before thought could name it. There is something to say about this embodied practice: what the artwork makes the body do, and how the body, in turn, shapes what emerges.

Thảo's paintings speak clearly, and their emotions are unmistakable. He presents them stripped of backstory, without explanation to scaffold the work. This opens a question: *What intimacies of life is he pulling from?* The immediacy of each canvas suggests he paints from an informed place, a lived place, but he guards the specifics. What remains is the residue of feeling itself, offered to us as an invitation rather than confession.

In the playful and spontaneous landscape of Thảo's new moon, we find permission. A stare rather than a look – "steady, unmodulated, fixed." As Sontag writes, "A stare is perhaps as far from history, as close to eternity, as contemporary art can get." Through accumulated layers of gestures and feelings, we are invited to dream and fall into its power – to suspend disbelief, to trust what has yet to take shape. To dream, after all, is to envision a future brighter than what we can see: an eclipse in reverse, darkness giving way to light we didn't know was coming.

Anh Dao Ha is an American born artist, curator, and cultural worker living and working between New York City and Saigon. Holding a BFA from Parsons School of Design and a BA from The New School, she will be pursuing her MA in Curatorial Studies at the Center for Curatorial Studies, Bard College. She is currently assistant curator at Galerie Quynh in Saigon.

trắng non #1
2023
acrylic, sơn dầu, than chì và sáp dầu trên toan
acrylic, oil, charcoal and oil pastel on canvas
150 x 205 cm

trắng non #2
2024
acrylic, sơn dầu, than chì và sáp dầu trên toan
acrylic, oil, charcoal and oil pastel on canvas
150 x 205 cm

trắng non #5
2024
vải, acrylic, than chì và sáp dầu trên giấy, dán trên toan
fabric, acrylic, charcoal and oil pastel on paper mounted on canvas
79 x 55 cm

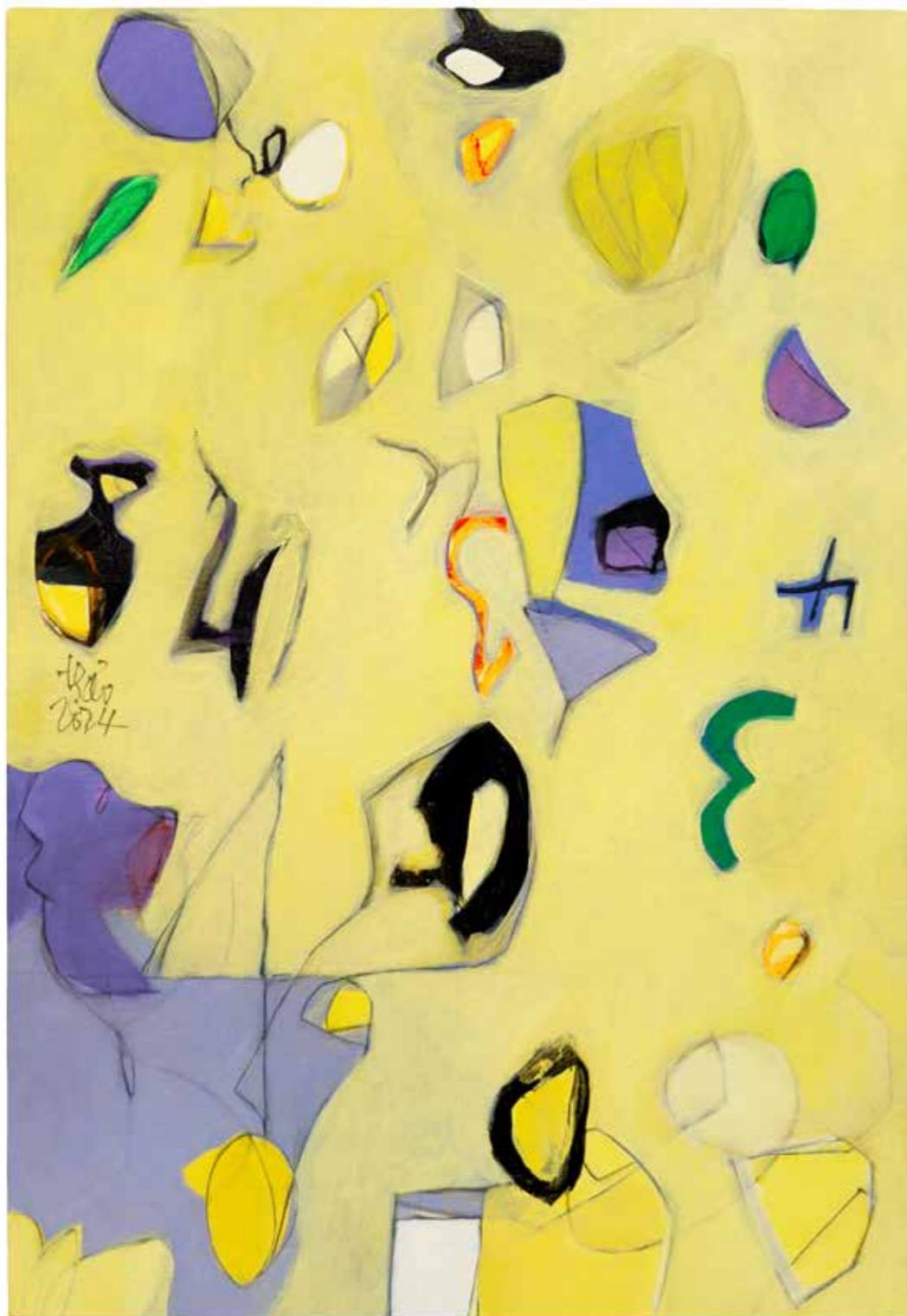
trắng non #6
2024
vải, acrylic, than chì và sáp dầu trên giấy, dán trên toan
fabric, acrylic, charcoal and oil pastel on paper mounted on canvas
79 x 55 cm

trăng non #3
2024
acrylic, sơn dầu, than chì và sáp dầu trên toan
acrylic, oil, charcoal and oil pastel on canvas
100 x 150 cm

trắng non #7
2024
vải, acrylic, than chì và sáp dầu trên giấy, dán trên toan
fabric, acrylic, charcoal and oil pastel on paper mounted on canvas
110 x 79.5 cm

trăng non #11
2024
acrylic, sơn dầu và chì than trên toan
acrylic, oil and charcoal on canvas
79 x 55 cm

trắng non #15
2025
acrylic, sơn dầu và chì than trên toan
acrylic, oil and charcoal on canvas
100 x 150 cm

trắng non #10
2024
vải, acrylic, sơn dầu và chì than trên toan
fabric, acrylic, oil and charcoal on canvas
79 x 55 cm

trắng non #13
2024
vải, acrylic, sơn dầu và chì than trên toan
fabric, acrylic, oil and charcoal on canvas
110 x 79.5 cm

trắng non #16
2025
acrylic, sơn dầu và chì than trên toan
acrylic, oil and charcoal on canvas
100 x 150 cm

trắng non #17
2025
acrylic, sơn dầu và chì than trên toan
acrylic, oil and charcoal on canvas
100 x 150 cm

trăng non #18
2025
acrylic, sơn dầu, sáp dầu và chì than trên toan
acrylic, oil, oil pastel and charcoal on canvas
100 x 150 cm

trắng non #19
2025
acrylic, sơn dầu và chì than trên toan
acrylic, oil and charcoal on canvas
150 x 100 cm

trắng non #20
2025
acrylic, sơn dầu và chì than trên toan
acrylic, oil and charcoal on canvas
150 x 100 cm

trắng non #22
2025
acrylic, sơn dầu và chì than trên toan
acrylic, oil and charcoal on canvas
150 x 250 cm

trắng non #23
2025
acrylic, sơn dầu và chì than trên toan
acrylic, oil and charcoal on canvas
150 x 100 cm

Galerie Quynh được thành lập vào năm 2000 bởi Quỳnh Phạm và Robert Cianchi, khởi đầu là một nền tảng giáo dục phi lợi nhuận trực tuyến nhằm lưu trữ và ghi chép lại bối cảnh nghệ thuật đương đại tại Việt Nam. Không gian triển lãm vật lý đầu tiên chính thức mở cửa vào tháng 12 năm 2003, giới thiệu một chương trình triển lãm luân phiên đa dạng và phong phú.

Hơn hai thập kỷ qua, Galerie Quynh hoạt động như một không gian kết hợp giữa phòng triển lãm nghệ thuật đương đại và một tổ chức phục vụ cộng đồng thông qua các chương trình công cộng và giáo dục. Phòng tranh thường xuyên hợp tác với các nghệ sĩ, giám tuyển và tổ chức văn hoá đa dạng trong và ngoài nước, nhằm thúc đẩy đối thoại giữa các tiếng nói sáng tạo. Bên cạnh đó, phòng tranh cũng khởi xướng một số dự án nghệ sĩ vận hành phi lợi nhuận như Sao La do Nguyễn Kim Tố Lan và Tùng Mai dẫn dắt, và CáRô do các giám tuyển Thái Hà và Linh Lê sáng lập.

Galerie Quynh was founded in 2000 by Quỳnh Phạm and Robert Cianchi as a non-profit online educational resource to document and archive the Vietnamese contemporary art scene. A physical space dedicated to a dynamic rotating program of exhibitions opened in December 2003.

For over two decades, Galerie Quynh has operated as a hybrid space: a contemporary art gallery and an institution that serves its community through public and educational programs. Collaborating locally and internationally with artists, curators and cultural organizations with diverse creative voices, the gallery has also initiated a number of not-for-profit artist-run community projects such as Sao La led by Nguyễn Kim Tố Lan and Tùng Mai, and CáRô spearheaded by curators Thái Hà and Linh Lê.

Lời cảm ơn Acknowledgements

Galerie Quynh và họa sĩ chân thành gửi lời cảm ơn đến:
Galerie Quynh and the artist sincerely thank:

Pamela N. Corey
Archie Pizzini
Đỗ Hoàng Tường
Dương Mạnh Hùng
Khương Lê
Linh Lê
Bông
Bạch Tùng
Hà Anh Đào

và đội ngũ Galerie Quynh
and the Galerie Quynh team

Phạm Ánh Ngọc
Hoàng Anh Thư
Đan Thanh
Bích Trâm
Gia Kỳ
Phạm Thế Vũ
Tiến Vũ

đã giúp chúng tôi hoàn thành ấn phẩm này
for making this book possible

info@galeriequynh.com | www.galeriequynh.com

Bản quyền © 2025 Galerie Quynh Contemporary Art.
Nội dung trong ấn phẩm này không được sao chép khi
chưa có sự cho phép bằng văn bản từ Galerie Quynh.

Copyright © 2025 Galerie Quynh Contemporary Art.
No part of this publication may be reproduced without
prior written permission from Galerie Quynh.